

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

MUNI
PEDAGOGICKÁ
FAKULTA

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
Přírodovědecká fakulta

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

VYHLÁŠENÍ 22. ROČNÍKU ZEMĚPISNÉ OLYMPIÁDY PRO ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

1. ORGANIZAČNÍ A ODBORNÝ GARANT SOUTĚŽE

Univerzita Karlova

Přírodovědecká fakulta
Geografická sekce
Albertov 6
128 43 Praha 2

Organizační garant:

RNDr. Jakub Jelen
e-mail: jakub.jelen@natur.cuni.cz
tel: +420 728 368 944
<http://www.zemepisnaolympiada.cz>

Garance jednotlivých věkových soutěžních kategorií:

A	Mgr. Petra Karvánková, Ph.D. e-mail: karvanko@pf.jcu.cz
B	Mgr. Radek Durna e-mail: radekdurna@gmail.com
C	RNDr. Silvie R. Kučerová, Ph.D. e-mail: silvie.kucerova@ujep.cz
D	Mgr. Lenka Pavelková, MSc. e-mail: lenka.pavelkova@natur.cuni.cz

Koordinátor mezinárodních geografických soutěží:

RNDr. Hana Svobodová, Ph.D.; e-mail: hsvobodova@ped.muni.cz
Masarykova univerzita Brno, Pedagogická fakulta, katedra geografie

Odborný garant:

Ústřední komise Zeměpisné olympiády

předsedkyně: RNDr. Silvie R. Kučerová, Ph.D.; e-mail: silvie.kucerova@ujep.cz
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta, katedra geografie

Česká geografická společnost, z.s.

prezident: doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
vědecký tajemník: doc. RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D.
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie

Adresář krajských garantů soutěží (pro okresní a krajská kola Zeměpisné olympiády):

Praha:

Mgr. Michaela Perková
oddělení volného času
Odbor školství, mládeže a sportu
Magistrát hlavního města Prahy
Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1
tel: 236 005 955
e-mail: michaela.perkova@praha.eu

Středočeský kraj:

Mgr. Lenka Škopová
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Středočeského kraje
Zborovská 11, 150 21 Praha 5
tel: 257 280 196
e-mail: skopova@kr-s.cz

Jihočeský kraj:

Mgr. Radka Voldřichová
oddělení mládeže, tělovýchovy a sportu
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje
U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
pracoviště:
Boženy Němcové 49/3, 370 76 České Budějovice
tel: 386 720 933
e-mail: voldrichova@kraj-jihocesky.cz

Plzeňský kraj:

Mgr. Ludmila Novotná
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Plzeňského kraje
Škroupova 18, 306 13 Plzeň
tel: 377 195 373
e-mail: ludmila.novotna@plzensky-kraj.cz

Karlovarský kraj:

Ing. Pavel Kubeček
oddělení organizační, správní, mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Karlovarského kraje
Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary
tel: 354 222 184, 736 650 096
e-mail: pavel.kubecek@kr-karlovarsky.cz

Ústecký kraj:

Bc. Pavel Kucler
oddělení pro mládež, tělovýchovu a volný čas
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Ústeckého kraje
Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
tel: 475 657 969
e-mail: kucler.p@kr-ustecky.cz

Liberecký kraj:

Ing. Eva Hodobodová
oddělení mládeže, sportu a zaměstnanosti
Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu
Krajský úřad Libereckého kraje
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec
tel: 485 226 635, 739 541 550
e-mail: eva.hodobodova@kraj-lbc.cz

Královéhradecký kraj:

Ing. Mgr. Věra Kodousková
oddělení primárního a zájmového vzdělávání
Odbor školství
Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Pivovarské nám. 1245/2, 500 03 Hradec Králové
tel: 495 817 580
e-mail: vkodouskova@kr-kralovehradecky.cz

Pardubický kraj:

Mgr. Lenka Havelková
oddělení organizační a vzdělávání
Odbor školství
Krajský úřad Pardubického kraje
Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
tel: 466 026 215
e-mail: lenka.havelkova@pardubickykraj.cz

Kraj Vysočina:

Ing. Karolína Smetanová
oddělení mládeže a sportu
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava
tel: 564 602 942
e-mail: Smetanova.K@kr-vysocina.cz

Jihomoravský kraj:

Bc. Jana Konečná
referentka pro práci s talenty a správu
dotací OŠ
oddělení prevence a volnočasových aktivit
Odbor školství
Krajský úřad Jihomoravského kraje
Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno
pracoviště: Cejl 73, 601 82 Brno
tel: 541 658 306
e-mail: konecna.jana@kr-jihomoravsky.cz

Olomoucký kraj:

Bc. Kateřina Kosková
oddělení krajského vzdělávání
Odbor školství a mládeže
Krajský úřad Olomouckého kraje
Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc
tel: 585 508 661
e-mail: k.koskova@olkraj.cz

Zlínský kraj:

Mgr. Radim Sukop
oddělení mládeže a sportu a rozvoje lidských zdrojů
Odbor školství, mládeže a sportu
Krajský úřad Zlínského kraje
třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
tel: 577 043 774
e-mail: Radim.Sukop@kr-zlinsky.cz

Moravskoslezský kraj:

Ing. Ondřej Schenk
referent pro soutěže a školní tělovýchovu
Odbor školství, mládeže a sportu
Moravskoslezský kraj - Krajský úřad
28. října 117, 702 18 Ostrava 2
tel: 595 622 250
e-mail: ondrej.schenk@msk.cz

2. STRUKTURA SOUTĚŽE

Zeměpisná olympiáda je pořádána pro následující věkové soutěžní kategorie:

A	6. ročník základních škol a 1. ročník (prima) osmiletých gymnázií
B	7. ročník základních škol a 2. ročník (sekunda) osmiletých gymnázií
C	8. + 9. ročník základních škol, 3. + 4. ročník (tercie + kvarta) osmiletých gymnázií a 1. + 2. ročník šestiletých gymnázií
D	1. až 4. ročník středních škol (bez ohledu na zaměření a specializaci), 5. až 8. ročník osmiletých gymnázií (kvinta až oktáva) a 3. až 6. ročník šestiletých gymnázií

3. SOUTĚŽNÍ KOLA A ČASOVÝ HARMONOGRAM SOUTĚŽE

Termíny jednotlivých kol jsou společné pro všechny soutěžní kategorie A až D.

Pro soutěžní **kategorie A a B** je **nejvyšším** kolem kolo **krajské**.

Pro soutěžní **kategorie C a D** je **nejvyšším** kolem kolo **celostátní** (ústřední).

Pro kategorii D navazují dvě mezinárodní soutěže:

- **The International Geography Olympiad (iGeo)**
- **International Earth Science Olympiad (IESO)**

Výherci celostátního kola kategorie C mají možnost se zúčastnit tuzemské **Letní geografické školy ZO**.

Pro účastníky ZO bude i letos připravena **soutěž zaměřená na mapové dovednosti a mapovou tvorbu**. Vyhlášení této soutěže proběhne na podzim 2019 a podrobné pokyny naleznete na internetových stránkách zeměpisné olympiády: <http://zemepisnaolympiada.cz/mapova-soutez>.

Školní kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Školní kolo organizují vyučující zeměpisu na základních a středních školách. Soutěžní úlohy, témata a způsob práce jsou plně v jejich režii. Metodická pomoc byla v posledních ročnících zveřejněna v časopisu Geografické rozhledy. Na internetových stránkách ZO jsou také jako metodická pomoc v rubrice „Testy“ zveřejněny všechny soutěžní úlohy od roku 2012, včetně autorských řešení. Školní kolo je nutné uskutečnit nejpozději **do konce ledna 2020**. Pokud jste na vaší škole dosud Zeměpisnou olympiádu neorganizovali, a máte zájem se do této soutěže zapojit, kontaktujte vašeho krajského garanta (koordinátora soutěží, pracovníka krajského úřadu, odboru školství) a dohodněte postup (viz adresář krajských garantů soutěží tohoto dokumentu). Pro bližší podrobnosti navštivte webové stránky www.zemepisnaolympiada.cz (záložka JAK SE ZAPOJIT/CHCI ORGANIZOVAT), kde naleznete veškeré informace.

Okresní kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Okresní kolo koordinují v jednotlivých krajích Česka příslušné odbory školství krajských úřadů na základě zadání hlavního organizátora (tj. Geografické sekce PŘF UK). Kontakty na příslušné pracovníky (garanty) v krajích viz adresář krajských garantů soutěží tohoto dokumentu. Okresní kolo se uskuteční **ve středu 26. 2. 2020**. V případě, že na toto datum připadají ve vaší škole jarní prázdniny, kontaktujte prosím vašeho krajského garanta a dohodněte další postup.

Krajské kolo (pro soutěžní kategorie A–D)

Krajské kolo koordinují v jednotlivých krajích Česka příslušné odbory školství krajských úřadů na základě zadání hlavního organizátora (tj. Geografické sekce PřF UK). Kontakty na příslušné pracovníky (garanty) v krajích viz adresář krajských garantů soutěží tohoto dokumentu. Krajské kolo se uskuteční **ve středu 25. 3. 2020**.

Celostátní (ústřední) kolo (pro soutěžní kategorie C a D)

Celostátní (ústřední) kolo pořádá Geografická sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, v budově děkanátu (Albertov 6, Praha 2) a v terénu v zázemí hl. m. Prahy. Celostátní kolo se uskuteční **ve čtvrtek a pátek 23. a 24. 4. 2020**. V celostátním kole bude část úkolů pro kategorii D zadána v anglickém jazyce (vítězové postupují do mezinárodních geografických soutěží, kde je jednacím jazykem angličtina).

Soustředění vítězů celostátního kola (pro soutěžní kategorie C a D)

Pro vítěze celostátního (ústředního) kola a účastníky mezinárodních soutěží se bude konat **v polovině července** výběrové soustředění. Soutěžící kategorie D se v rámci něj budou **připravovat na mezinárodní geografické soutěže**, pro soutěžící kategorie C je připravena **letní geografická škola**.

Mezinárodní geografické soutěže (pro soutěžní kategorii D)

Vítězové celostátního kola, kteří splňují věkové podmínky pořadatelů, postupují na dvě mezinárodní soutěže:

- Mezinárodní geografická olympiáda (iGeo) pořádaná Mezinárodní geografickou unií (IGU)
 - koná se každoročně na přelomu července a srpna, **v roce 2020 v Turecku**
- Mezinárodní olympiáda věd o Zemi (IESO) pořádaná International Geoscience Education Organization
 - koná se každoročně koncem srpna, **v roce 2020 v Rusku**

Postupový klíč:

ze školního do okresního kola	- počet postupujících stanoví okresní komise ZO
z okresního do krajského kola	- v každé soutěžní kategorii (A–D) postupují první dva nejúspěšnější řešitelé (1. a 2. místo) - spolu s nimi postupuje dalších X úspěšných řešitelů, kteří dosáhli nejvyššího počtu bodů v okresních kolech ZO (v souhrnu za všechny okresy daného kraje v příslušné soutěžní kategorii). Hodnotu X stanovuje krajská komise ZO a hodnota X může být nejvýše rovna počtu okresů v daném kraji.
z krajského do ústředního kola	- v kategorii C a D postupuje přímo vítěz (1. místo) - spolu s nimi postupuje dalších 10 úspěšných řešitelů, kteří dosáhli nejvyššího počtu bodů v krajských kolech ZO (v souhrnu za všechny kraje Česka v příslušné soutěžní kategorii) – seznam postupujících soutěžících bude zveřejněn na webové stránce www.zemepisnaolympiada.cz
z ústředního do mezinárodního kola	- v kategorii D (International Geography Olympiad, iGeo) postupují čtyři nejúspěšnější řešitelé z celostátního kola, kvalifikační podmínkou pořadatele je věk soutěžících v rozpětí 16–19 let - v kategorii D (The International Earth Science Olympiad) postupují dva nejúspěšnější řešitelé fyzikogeografické části celostátního kola, kvalifikační podmínkou pořadatele je věk soutěžících do 19 let k 1. 7. příslušného roku soutěže

Každý z vítězů celostátního kola ZO, který postupuje na mezinárodní geografické soutěže, **musí v době konání mezinárodních soutěží splňovat uvedenou věkovou podmínku kvalifikace**. Vítěz celostátního kola, který tuto podmínku nesplňuje, se nemůže mezinárodních soutěží zúčastnit, a při vyhlášení výsledků celostátního kola za něj musí být stanoven náhradník, kterým je vždy další umístěný v pořadí.

4. TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ SOUTĚŽE

Ústřední komise ZO se snaží v maximální možné míře přihlédnout k volbě takového tematického zaměření úloh, které respektuje nejčastější vzdělávací obsah jednotlivých ročníků školního zeměpisu, ačkoli je to při stávajících možnostech a odlišnostech ŠVP různých škol problematické. Ústřední komise ZO bere rovněž v úvahu zájem soutěžících o obor. Proto je zaměření úloh širší, nad rámec běžné školní výuky, vždy však úměrné věku soutěžících. Důraz je kladen na dovednosti analýzy a syntézy poznatků, vysvětlení a pochopení problémů – dávání do souvislostí, nikoli ověření pouhého memorování.

Dominantní tematické zaměření úloh se vztahuje pouze na úlohy testu geografických znalostí. Práce s atlasem či mapou jimi není limitována, jelikož se jedná o práci se zdrojem informací.

Kategorie	Soutěžní kolo	Dominantní zaměření úloh testu geografických znalostí a praktické části
A	okresní	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie
	krajské	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie - vlastivěda Česka
B	okresní	- kartografie, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika
	krajské	- kartografie, fyzická geografie, obecná sociální geografie - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie
C	okresní	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie - Evropa
	krajské	- obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - Evropa, Česko
	celostátní	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie, rozvojové problémy, krajina a životní prostředí - Evropa, Evropská unie, Česko - terénní cvičení, praktické aplikace geografie
D	okresní	- kartografie, Země ve vesmíru, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie - regionální geografie
	krajské	- kartografie, obecná fyzická geografie, krajina a životní prostředí, obecná sociální geografie - regionální geografie
	celostátní	- kartografie a geoinformatika, obecná fyzická geografie, obecná sociální geografie, rozvojové problémy, krajina a životní prostředí - regionální geografie - terénní cvičení, praktické aplikace geografie

5. STRUKTURA SOUTĚŽNÍCH ÚLOH

Ve všech soutěžních kategoriích a centrálně zadávaných kolech (tj. okresní, krajské a celostátní), se testují tři typy znalostí a dovedností:

a) práce s atlasem

Práce s atlasem není omezena výběrem témat a regionů uvedených v tabulce na s. 5. Pro zajištění objektivnosti a rovných podmínek soutěže jsou žáci povinni v průběhu této části soutěže pracovat pouze s níže uvedenými atlasy.

Tvůrci úloh budou vycházet z nejnovějších vydání atlasu světa i Česka a zároveň budou provádět kontrolu řešitelnosti úloh s předchozími vydáními těchto atlasů nakladatelství Kartografie Praha, a. s., v případě, že by škola nebo žáci nové vydání nevladnili.

V případě, že bude úloha zaměřena na práci s jinou mapou, neobsaženou v uvedených atlasech, bude mapový podklad dodán hlavním organizátorem soutěže.

Ve **školních kolech** je doporučeno využívat jakékoliv typy školních zeměpisných atlasů světa či Česka (např. z nakladatelství Kartografie Praha, a. s., Terra-Klub, o. p. s., SHOCart a dalších).

V **okresních kolech** jsou soutěžící povinni využívat pouze jeden z uvedených atlasů světa:

- Školní atlas světa. Kartografie Praha, a. s. 2018, 4. vydání, 2. dotisk, 184 s.
- Školní atlas světa. Kartografie Praha, a. s. 2018, 4. vydání, 1. dotisk, 184 s.
- Školní atlas světa. Kartografie Praha, a. s. 2017, 4. vydání, 184 s.

V **krajských kolech** jsou soutěžící povinni využívat pouze jeden z výše uvedených atlasů světa **a zároveň** jeden z následujících atlasů České republiky:

- Česko: školní atlas pro základní školy a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2018, 4. vydání, 36 s.
- Česká republika: školní atlas pro základní školy a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2017, 3. vydání, 4. dotisk. 36 s.
- Česká republika: školní atlas pro základní školy a víceletá gymnázia. Kartografie Praha, a. s. 2016, 3. vydání, 3. dotisk. 36 s.

b) písemný test geografických znalostí

Písemný test **přihlíží k výběru témat a regionů** pro jednotlivé soutěžní kategorie (viz tabulka na s. 5). I písemný test však může obsahovat úlohy využívající kartografické podklady (v případě nutnosti budou dodány tvůrci úloh).

c) praktická část

Praktická část **není omezena výběrem témat a regionů** uvedených v tabulce na s. 5. V praktické části se nejčastěji jedná o zpracování a vyhodnocení dat, čtení textu s porozuměním, řešení problému s využitím různých zdrojů informací apod. Pokud bude pro řešení praktické části soutěžící potřebovat atlas, bude tato skutečnost uvedena v zadání úlohy. Případné atlasy využívané v praktické části se budou shodovat s těmi, které budou soutěžící využívat v části „práce s atlasem“.

V **celostátním kole** praktická část nabývá podobu **práce v terénu**, vyhodnocení dat získaných terénním šetřením, určení příčin a důsledků pozorovaných jevů a procesů, formulace a zdůvodnění závěrů.

6. POVOLENÉ VYBAVENÍ PRO SOUTĚŽ

Tyto instrukce se vztahují obecně na všechna soutěžní kola všech kategorií. **V každém soutěžním kole budou upřesněny a specifikovány.** Propozice pro okresní krajské i celostátní kolo budou zveřejněny přibližně 14 dní před konáním jednotlivých kol na internetových stránkách soutěže a budou rozeslány okresním i krajským komisím.

- psací potřeby (propisovací tužka, tužka, pastelky minimálně dvou barev),
- pravítko, trojúhelník, úhloměr,
- kalkulačka (ne v mobilním telefonu),
- školní atlasy světa a České republiky/Česka (pro okresní a krajská kola atlasy z řady nakladatelství Kartografie Praha, a. s. – viz výše).

7. POZNÁMKY

- Průběžně sledujte informace na internetových stránkách Zeměpisné olympiády: **www.zemepisnaolympiada.cz**
- Nejnovější informace a aktuality naleznete také na: **www.facebook.com/zemepisnaolympiada**
- Organizátoři Zeměpisné olympiády rádi uvítají vaše náměty pro tvorbu soutěžních úkolů, doporučení ke změně koncepce tematického zaměření úloh a další podnětné připomínky. Děkuje.
- V případě jakýchkoliv dotazů se obraťte na hlavního organizačního garanta nebo na garanty jednotlivých kategorií (viz kontakty v úvodu tohoto dokumentu).

Děkujeme všem sponzorům i partnerům za podporu Zeměpisné olympiády.

V Praze dne 1. 9. 2019

RNDr. Jakub Jelen

